

Tarvitaanko päteviä lattiatyönjohtajia?

Martti Matsinen, dipl.ins., puheenjohtaja
Suomen Betonilattaiyhdistys ry
puheenjohtaja@bly.fi
www.bly.fi

Rakennusalan henkilöpätevyksiä toteaa ja kokoaa FISE Oy. Osa pätevyyksistä on lakiin ja rakentamismääräyksiin perustuvia ja osa markkinalähtöisiä asiantuntijapätevyksiä. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat betonilattiatyönjohtajan pätevyys ja lattiapinnoitustyönjohtajan pätevyys. Kiinnostus lattiatyönjohtajien pätevyksiin on vuosien mittaan laskenut ja useita pätevyyskoulutuksia on peruttu vähäisen kiinnostuksen vuoksi. Olemme Suomen Betonilattaiyhdistyksen hallituksessa huolestuneina seuranneet kehitystä – eikö betonilattia- ja lattiapinnoitustyö todellakaan vaadi pätevää työnjohtoa?

Taustaa

Suomen Betonilattaiyhdistys BLY ry aloitti toimintansa lähes 30 vuotta sitten. Ensimmäisten vuosien tärkeimpiä teemoja oli kouluttaminen. Järjestimme Betonilattaiapäiviä, joissa osallistujille annettiin ohjeita ja vinkkejä hyvien betonilattaioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lisäksi koulutimme betonilattaiamiehiä tavoitteenamme saada kasaan osaavat työporukat. Urakoitsijajäsenemme lupautuivat palkkaamaan koulutuksen läpikäyneet betonilattaiamiehet. Tämän koulutusputken katkaisi 90-luvun lama – pitäisikö asia herättää henkiin?

Vuosituhanneen vaihteessa aloitimme yhdessä Betoniyhdistyksen kanssa betonilattiatyönjohtajien koulutuksen. 2-päiväisen koulutuksen läpikäyneet ja loppukokeen hyväksytysti suorittaneet työnjohtajat voivat anoa Betonilattiatyönjohtajan pätevyyttä. Toki pelkkä koulutus ei riitä vaan hakijoiden tulee esittää myös todisteet siitä, että ovat toimineet työnjohtajana betonilattaiakohteissa. Koulutukseen oli suuri into paitsi jäsenliikkeissämme niin myös muiden lattiaurakoitsijoiden ja jopa rakennusurakoitsijoiden taholta. Nähtiin, että koulutukselle oli tarvetta ja työmailla kaivattiin koulutettuja ja kokeneita työnjohtajia. Tarve katsottiin niin suureksi, että rinnalle lisättiin vielä betonilattaioiden pinnoitustyönjohtajakoulutus ja -pätevyys. Tällä hetkellä kurssikokonaisuus

on 3-päiväinen siten, että keskimäinen päivä on yhteinen betonilattiatyönjohtajille ja pinnoitustyönjohtajille. Jotkut ovat olleet kursseilla koko kolmen päivän ajan ja hankkineet molemmat pätevyydet.

Alkuun kurseja järjestettiin vuosittain, mutta viime vuosina kurseja on jouduttu säännöllisesti peruuttamaan eikä kurseja ole järjestetty edes joka toinen vuosi. Tällä hetkellä FISE:n rekisterissä on 20 betonilattiatyönjohtajaa, 10 pinnoitustyönjohtajaa ja kaksi henkilöä, joilla on molemmat pätevyydet. Melko pieni määrä, kun ottaa huomioon kuinka kauan kurseja on järjestetty.

Olen jäsenliikkeidemme edustajilta kysellyt miksei kiinnostusta ole. Vastaus on ollut selkeä – ei kannata kouluttautua, kun pätevyydelle ei ole tilaajien puolelta kysyntää. Miksi lähettää tärkeät miehet 2-3 päiväksi koulun penkille ja vielä maksaa siitä. Nämäkin 32 FISE-pätevyyskoulutuksen omaavaa työnjohtajaa ovat yrityksissään henkilöitä, jotka ovat kouluttautuneet itseään kehittääkseen – ei pelkästään markkinoita varten vaan myös oman tieto-taitonsa ja pätevyytensä kasvattamiseksi.

Tilaajan ja suunnittelijan rooli on tärkeä

Betonilattia on rakennuksen tärkein rakenneosa. Sitä ei voida korjata muun toiminnan häiriintymättä ja siksi lattian pitäisi olla ”kerralla valmis”

tuote. Tätä asiaa olen väsymättä toistellut eri artikkeleissani ja koulutustilaisuuksissa – ja tulen tekemään niin jatkossakin. Miksi tähän tärkeään rakenneosaan ei sitten panosteta yhtä paljon kuin muuhun rakentamiseen?

Sekä materiaalit että menetelmät ovat vuosien mittaan kehittyneet merkittävästi, vaikka lattia ulkoisesti onkin vain se sama ”sementtilattia” kuin se vuosikymmenten ajan on ollut. Lattialle asetetaan entistä suurempia vaatimuksia, joita ovat muun muassa:

- kulutuksenkestovaatimukset ovat kovat, kun siirretään raskaita kuormia kovapöytärukeilla ja trukkiliikenne on kasvanut ja varastot suurentuneet
- tasaisuusvaatimukset ovat tiukentuneet varastohallien korkeuksien kasvaessa
- saumoihin kohdistuneet vaatimukset ovat kasvaneet ja on siirrytty pitkälti ns. saumattomiin lattioihin, joiden valutyöt ja materiaalivalinnat ovat vaativampia
- pinnoitteet ovat vuosien mittaan kehittyneet eikä määritelmäksi välttämättä riitä ”akryylibetoni” vaan pitäisi vaatia juuri kohteeseen sopivan pinnoitteen käyttämistä
- vaikeat valu- tai pinnoitusolosuhteet ja mahdolliset pienetkin muutokset suunnitelmiin tai menetelmiin vaativat osaavan työnjohtajan

1 Laadukkaasti toteutettu lattia on kestävä ja toimiva.

Mikä on sitten tilaajan ja suunnittelijan rooli? Ensinnäkin jo betonilattian tai lattia-pinnoituksen vaatimukset tulisi määritellä entistä huolellisemmin. Määritellään, mitä lopputulokselta todella odotetaan ja asetetaan lattian vaatimukset sen mukaan. Tähän käyttöön löytyy useita Betoniyhdistyksen ja Betonilattiatyöryhmän laatimia julkaisuja – tärkeintä on valita viimeisin julkaisu. Betonilattiaohjeet on uusittu 2014, mutta silti tarjouspyynnöissä näkyy vanhempien ohjeiden mukaisia betonilattian määritelmiä ja vaatimuksia.

... mutta niin on myös urakoitsijan rooli

Kun vaatimukset on huolellisesti määritelty ja suunnitelmat laadittu näiden vaatimusten pohjalta, jää vastuu lopputuotteesta urakoitsijalle. Kannattaako tämä huolellinen suunnittelutyö riskeerata käyttämällä urakoitsijaa, jonka tiedot eivät ole ajan tasalla? En halua edellisellä lauseella aliarvioida urakoitsijaa, joka on tehnyt lattiaa tai pinnoituksia kymmenien vuosien ajan. Ei paperille kirjoitettu ja virallisesti todettu työnjohtajapätevyys tee kenestäkään automaattisesti pätevämpää kuin pitkän kokemuksen omaava työnjohtaja ilman ko. pätevyyttä. Lattioiden ja pinnoitusten vaatimukset ja käytettävät materiaalit muuttuvat kuitenkin jatkuvasti. Uskon vahvasti, että työnjohtaja, joka säännöllisesti kouluttaa itseään ja hankkii sitä kautta lisää pätevyyttä, hoitaa

suuremmalla todennäköisyydellä työn tilaajan ja suunnittelijan haluamaan lopputulokseen.

Pieni merkintä paperiin – suuri vaikutus lopputulokseen

Tilaajan ja suunnittelijan on erittäin helppoa parantaa onnistuneen lopputuloksen mahdollisuutta – lisätään vain tarjousdokumenteihin työnjohtajan pätevyysvaatimus, mikä tulisi aiheuttamaan positiivisen kierteen koko lattia-alalle. Merkintä T piirustuksissa ja muissa tarjousdokumenteissa tarkoittaa, että betonilattiatyöryhmän pätevyys. Merkintä P taas tarkoittaa, että pinnoitustyöryhmän pätevyys. Kun tällaisten vaatimusten määrä lisääntyy kohteissa, tulee myös koulutuskysyntä lisääntymään – kuka haluaisi jäädä pois keltasta. Kun koulutettua työjohtoa näin tulee lisää, kasvaa myös onnistuneiden lattioiden ja pinnoitusten todennäköisyys.

Betonilattioista ja lattia-pinnoituksista puhutaan useimmiten negatiivisessa mielessä – betonilattiat halkeilevat ja lattia-pinnoitteet irtoavat. Panostetaan yhdessä onnistuneeseen lopputulokseen ja aloitetaan sillä, että suunnitellaan lattiat ja pinnoitukset oikein ja sen jälkeen vaaditaan urakoitsijalta ja urakoitsijan työryhmältä pätevyys toteuttaa kohde suunnitelmien mukaisesti.

2

3

2 Saumattomissa kuitubetonilattioissa korostuu työnjohtajan osaaminen ja detaljien hallinta.

3 Pinnoitustöissä sekä työryhmän että työnjohtajan osaaminen on tärkeää materiaalivalinnoissa ja detajisuunnittelussa.